

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МАГНЕТИЗМУ

С.М.Порев

УНІВЕРСИТЕТ і НАУКА

*Епістемологія, методологія
і педагогіка виробництв знань*

Київ, 2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МАГНЕТИЗМУ

С. М. Порев

УНІВЕРСИТЕТ
і
НАУКА

Епістемологія, методологія і педагогіка
виробництв знань

КИЇВ 2012

УДК 001.89: 001.6:16

Порев С. М. Університет і наука. Епістемологія, методологія і педагогіка виробництв знань[Монографія]/С. М. Порев. - Київ: Хімджест, 2012. - 384 с.

Монографію присвячено проблемам розвитку в університетах науки та інших виробництв знань. Проаналізовано місце і роль науки у відомих і нових моделях університетів, показано, що значна частина проблем успішного функціонування цих закладів тісно пов'язана зі станом та динамікою науки у них. Визначено, що стимулювання науки в університетах вимагає уточнення її місця серед інших сучасних виробництв знань. Запропоновано метод епістеміко-методологічної проблематизації науковості знань, визначено поняття наукового знання як узагальнення сучасного образу науки. Розглянуто аспекти формування нових виробництв знань, питання усвідомлення їх місця в університеті. Визначено епістемологічний і методологічний базис наукового та інших виробництв знань. Розглянуто питання розвитку та деградації науково-педагогічних дослідницьких груп, формування науково-навчальних центрів і дослідницького ядра університетів. Запропоновано метод та засоби інтегративної загальнонаукової підготовки магістрантів на основі міждисциплінарного навчального курсу.

Для студентів, аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників, організаторів науки та вищої освіти.

Науковий консультант: член-кореспондент НАПН України,
доктор фіз.-мат.наук професор **Ю. І. Горобець**

© С.М.Порев

ISBN 978-996-8537-84-4

З М І С Т

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. Проблема розвитку науки в університетах	
1.1. Роль науки в університетах: світовий досвід.....	9
1.1.1. Місце науки в університеті.....	9
1.1.2. Російський досвід.....	32
1.1.3. Дослідницькі університети «світового класу».....	41
1.2. Проблеми розвитку науки в університетах України.....	56
1.2.1. Знанієво-діяльнісне поле вищої освіти.....	56
1.2.2. Проблеми і аспекти трансформації науки.....	62
1.2.3. Аналіз міркувань фахівців.....	80
1.3. Як ми розуміємо науку: філософське та практико-методичне тлумачення.....	98
1.4. Висновки.....	106
РОЗДІЛ II. Науковість знань та досліджень	
2.1. Проблематизація виробництва знань в університеті.....	109
2.1.1. Проблема і проблематизація.....	111
2.1.2. Рівні методології та епістемологічний вимір.....	122
2.1.3. Епістеміко-методологічний підхід до проблематизації.....	127
2.2. Домінуюча сутність науки.....	131
2.3. Проблема науковості знань.....	142
2.3.1. Походження та визначення поняття наукового знання.....	143
2.3.2. Образ науки.....	150
2.3.3. Науковість і раціональність.....	177
2.4. Норми та ознаки науковості знань.....	184
2.5. Узагальнення ознак науковості.....	201

РОЗДІЛ III. Виробництва наукових та суміжних знань

3.1.	Єдність та розмежування фундаментального і прикладного знання	209
3.2.	«Mode 2» та постакадемічна наука.....	219
3.3.	Техніка, технологія, технонаука.....	244
3.4.	Місце практичних знань у типологіях пізнання.....	271
3.5.	Підсумки.....	293

РОЗДІЛ IV. Науково-педагогічні виробництва знань в університеті

4.1.	Епістеміко-методологічні засади	298
4.2.	Структури виробництва знань в університеті.....	315
4.2.1.	Науково-педагогічні дослідницькі групи.....	315
4.2.2.	Дослідницьке ядро університету та науково-навчальні центри.....	325
4.2.3.	Епістеміко-методологічна складова експертизи досліджень.....	331
4.3.	Проблеми міждисциплінарної та інтегративної підготовки студентів.....	335
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....		349
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....		360